

Biotheek Netknipsels #95 – 23 december 2004

Straks is het kerst. Iedereen maakt zich op om lang te tafelen, het hele weekend door. De supermarkten puilen weer uit. Grote sommen geld gaan naar die ene avond waarop je je rond eet tot je je bijna niet meer lekker voelt. En de week daarna doen we dat nog eens over, vaak in een andere kring. Eerst familie, dan vrienden. Met eten en drinken als constante. Lékker eten en drinken. Of dat hoop ik toch. Want in de supermarkt zag ik woensdagnamiddag reeds kleine belegde broodjes liggen bestemd voor een aperitief. Goed tot 24/12/2004. Duur geprijsd. In plastic verpakt. En absoluut niet appetijtelijk. Ben ik een 'fundi' als ik mijn biotoastje morgen zélf wil beleggen?

Prettige feesten!

Petra Tas
Projectcoördinator de Biotheek

ps: Na het feest komt de vakantie. U zal onze Netknipsels twee weken moeten missen...

In dit nummer:

NATIONAAL

Alles wat u ooit aan de boer wou vragen

Tankstations zouden ook een biologische snelle hap moeten verkopen (poll)

De Biotheek gaat naar Agriflanders

Aantal landbouwbedrijven daalde met 3 procent in 2004

INTERNATIONAAL

Wereld - Biologische koffie stimuleert de biodiversiteit

EU - NGOs welcome today's report from European Economic and Social Committee asking for seed purity in non-GM seed

NL - How country-specific are consumer attitudes towards organic food?

NL - Biologische vleesomzet uitschieter in sterk 3e kwartaal

NL - BIO-SCOPE nieuwe opleiding Biologische Landbouw

D - Greenpeace vindt pesticiden en nitraat in sla

IT - Masterdiploma in biolandbouw te Napels en Firenze

VS - Stijging van de verkoop in biologisch diervoer

VS - Factory farms causing asthma in farm kids

VS - Common pesticide causes aggression and brain damage.

NATIONAAL

Alles wat u ooit aan de boer wou vragen

Op 7, 8 en 9 januari kunt u tijdens Agriflanders op ontdekkingsstocht door de Vlaamse land- en tuinbouwsector. Op zondag nodigt de Boerenbond u uit om tijdens een ontbijt de dialoog op gang te brengen over voor consumenten en producenten gevoelige thema's.

Productiviteit is maar één aspect van de Vlaamse land- en tuinbouw. Gezond en lekker voedsel voortbrengen is minstens even belangrijk. Een goede communicatie tussen producent en consument is noodzakelijk. Consumenten nemen in Flanders Expo dan ook een kijkje achter de staldeuren, maken kennis met de mogelijkheden en beperkingen van de moderne bedrijfsvoering en ontdekken er de trots van de Vlaamse veeteelt.

Op zondag 9 januari praten consumenten en producenten over gevoelige thema's zoals duurzame landbouw, voedselveiligheid versus voedselgezondheid en de beperking tot 750.000 ha van de voor landbouw beschikbare bodemoppervlakte door het Vlaams structuurplan.

Gesprekspartners zijn onder meer Boerenbond voorzitter Noël Devisch, afgevaardigd bestuurder van het Voedselagentschap Piet Vanthemsche, de Kempense melkveehouder Peter Broeckx en minister-president Yves Leterme. Aan de producentenzijde zitten 15 landbouwers en hun partner. (MVE)

Praat een woordje mee

U kunt er als consument ook bij zijn. Schrijft uw vraag over land- en tuinbouw op een gele briefkaart. Stuur ze vóór 25 december naar Actie Agriflanders, postbus 300, 1702 Groot-Bijgaarden of surf naar www.nieuwsblad.be/win. De 100 eerste inzenders worden samen met hun partner uitgenodigd. De 10 beste vragen worden geselecteerd en zullen door de panelleden worden beantwoord.

bron: Het nieuwsblad, 18/12/2004

de Biotheek-poll van november: Tankstations zouden ook een biologische snelle hap moeten verkopen.

(Elke maand zet de Biotheek een 'straffe' uitspraak over bio op haar site. Aan u allen om te reageren! Alle reacties op de poll van november kan u lezen op:
http://www.bioforum.be/poll_winnaar.asp?id=24)

Aantal deelnemers: 105
Aantal deelnemers met mening: 28
akkoord: 73.33% (77 stemmen)
niet akkoord: 26.67% (28 stemmen)

Stem mee en win: <http://www.bioforum.be/poll.asp>

De poll van december luidt: De biosector moet op de kar van de 'functionele voeding' springen en bioproducten verrijken met extra vitamines en mineralen. De resultaten leest u in januari!

bron: Biotheek, november 2004

De Biotheek gaat naar Agriflanders

Traditiegetrouw gaat de Biotheek ook dit jaar naar de landbouwbeurs Agriflanders. Met een stand vol informatie over biologische landbouw en voeding, een handige website onder handbereik en de bereidwillige hulp van enkele medewerkers wordt onze stand een echte aanrader. Bovendien wil de Biotheek de bezoekers aan den lijve doen ondervinden hoe smakelijk bio is. Onder het genot van een biologisch biertje, een lekker stukje biokaas of salami begrijpt de bezoeker meteen waarom we elke dag weer voor bio gaan.

Wij hopen ook u te ontmoeten. Kom naar onze stand: 2438.

Agriflanders - Flanders Expo te Gent, van 7 tot en met 9 januari 2005.

bron: de Biotheek, 20/12/2004

Aantal landbouwbedrijven daalde met 3 procent in 2004

Tussen mei 2003 en mei 2004 daalde het aantal landbouwbedrijven in ons land met drie procent. Dat blijkt uit de definitieve resultaten van de jaarlijkse landbouwtelling in mei 2004 van het NIS. In Vlaanderen verdwenen 1.091 bedrijven, in Wallonië 630. De oppervlakte gebruikt voor landbouwdoeleinden bleef nagenoeg stabiel, wat betekent dat de landbouwbedrijven gemiddeld groter worden.

Wat de landbouwgewassen betreft is er een stijging van de oppervlakte granen geteeld voor de korrel (+3,5 procent), koolzaad (+19,6 procent) en aardappelen (+12,5 procent). Dalingen doen zich voor bij suikerbieten (-3,8 procent), grasland (-1,1 procent) en voedergewassen (-1,3 procent).

Het aantal runderen daalt met 1,4 procent. Ook het aantal melkkoeien en de varkensstapel kennen een respectievelijke daling van 3 en 2,8 procent. Het aantal zoogkoeien steeg met 1,1 procent en het pluimvee kende een stijging van 14 procent. Die laatste stijging is hoofdzakelijk toe te schrijven aan een herstel na de vogelpestepidemie die heerste in de lente van 2003.

Bron: Belga

geknipt uit: www.vilt.be, 22/12/2004

INTERNATIONAAL

Wereld - Biologische koffie stimuleert de biodiversiteit

Biologische telers vinden het belangrijk de gezondheid van ons milieu te behouden en de vruchtbaarheid van de grond te verbeteren, maar koffietelers hebben een unieke verantwoordelijkheid. De koffieplant is namelijk een tropische plant die van schaduw houdt en die groeit op kwetsbare grond, dikwijls op hellingen die aan erosie lijden. Daarbij komt nog dat de koffiестreken sommige van de hoogste graden aan biodiversiteit in de wereld bezitten....

(...)

Organic farmers are making choices that help save our planet. Your choices are just as important when you shop, choose organic.

Organic Coffee Growers:

- * Improve and maintain soil fertility through composting and other natural methods such as the planting of nitrogen-fixing tree or applications of animal or "green" manures.
- * Use ecological methods to control pests and disease rather than chemical pesticides or fungicides.
- * Provide much needed refuge for migratory birds and other wildlife.
- * Protect plant diversity by propagating different species of native trees.
- * Minimize soil erosion and compaction by "reforesting" or maintaining forested areas.
- * Provide economic security in rural regions by offering jobs at labor-intensive times such as harvest, and by growing a variety of useful food crops.
- * Minimize pollution from coffee processing wastewater by reducing water use, recirculating water whenever possible, and employing anaerobic digestion systems to clean water after use.
- * Follow stringent organic standards in order to produce a quality crop and to meet organic certification requirements.
- * Protect and further a traditional agriculture, building on centuries-old knowledge of farming in harmony with nature.

When You Buy Organic Coffee:

- * You're supporting farmers who are committed to maintaining the long-term health of our environment.
- * You're supporting family farms and marketing cooperatives which help to ensure economic independence in rural areas.
- * You're helping to preserve biodiversity- the variety and multitude of plant and animal species on the planet.
- * And don't forget — you're getting a great tasting cup of coffee, too!

volledige artikel: <http://www.probila-unitrab.be/infoflashDetail.asp?id=2952>

Bron: Organic Trade Association, geknipt uit: Probila Newsflash nr. 21, 16/12/2004

Greenpeace - IFOAM EU GROUP – Eurocoop – Friends of the Earth Europe
Press release

EU - NGOs welcome today's report from European Economic and Social Committee asking for seed purity in non-GM seed

Brussels, 16 December 2004 -- NGOs and consumer groups welcomed the adoption today by the European Economic and Social Committee (EESC) of a report on "Co-existence between genetically modified crops, and conventional and organic crops". After the European Parliament

requested last year for traces of genetically-modified organisms (GMOs) in non-GM seed to be labelled at the detection level, the EESC has come to the same conclusion, saying that contamination levels of non-GMO seeds by GMOs must be kept at the absolute minimum detection level.

“The EESC has highlighted that it is pointless to talk about coexistence as long as seed purity is not guaranteed,” said Aude L’Hirondel of EuroCoop. “The Committee acknowledged that the costs of non-GM and organic products will be much cheaper if the Commission avoids contamination at source.”

“The report gives the new European Commission another good reason to break with the policy of its predecessor and to act to protect seeds from contamination by GMOs,” said Eric Gall of Greenpeace European Unit.

“The committee took into account that farmers have to deliver the raw material under the official threshold of 0.9% in the final product. Retailers and processors today demand a maximum contamination of 0.1-0.5% for the raw material in order to minimise the risk of further contamination during the production process,” said Francis Blake, president of the IFOAM EU Group. “This is well nigh impossible with a seed threshold above the detection limit.”

We now call on Commissioners Dimas and Fischer Boel to respect the opinion of these two important policy players, the European Parliament and the EESC, and to come up with a proposal setting thresholds for non-GM seeds at the detection limit.

Significant conclusions that emerge from the report include:

- 1) Contamination levels of non-GMO seeds with GMOs must be kept at the absolute minimum detection level.
- 2) Coexistence will cause substantial additional costs along the entire food production chain. These costs must be borne by those who wish to plant GMOs.
- 3) Under certain botanical (e.g. oilseed rape) and agronomic (small scale farming) conditions, coexistence will clearly be impossible. In these cases growing of GMOs should be prohibited.
- 4) A coherent and EU-wide set of minimum standards of precaution, liability and protection of non-GMO agriculture is required and the report asks the Commission to prepare and propose such legislation.

Contacteer voor meer info:

Eric Gall, GMO policy advisor, Greenpeace European Unit, phone: tel +32 (0)496 161582

Marco Schlüter, IFOAM EU Group (organic farming movement association), coordinator, tel +32 2 735 2797, marco.schluter@ifoam-eu.org

Aude L’Hirondel, EURO COOP Food Policy Officer, tel +32 (0)2 285 00 74

Geert Ritsema, Senior campaigner, Friends of the Earth Europe, tel +31 (0)6 290 05 908

bron: ifoam, 16/12/2004

NL - How country-specific are consumer attitudes towards organic food?

Kennis bij consument, de mate van betrokkenheid van supermarkten en een relatief lage biologische prijs verklaren verschillen in groeicijfers binnen de Europese Unie. Dat stelde professor **Rafaelle Zanolì** op de IBL dag 23 november 2004.

Gezondheid is het voornaamste argument om biologisch te kopen, in de noordelijke landen gaat het hierbij om gezondheid in algemene zin, terwijl het in de zuidelijke landen vooral gaat om de eigen gezondheid. In landen als Spanje en Italië wordt voedsel geaccepteerd als het goed smaakt en dat is voor biologisch vaak niet het geval. In noordelijke landen is het vertrouwen in voedsel of milieu- of dierenwelzijnsaspecten belangrijker.

Volgens Zanoli vormen drie belangrijke **factoren** de oorzaak van de verschillende groeicijfers in Europa.

(1) Ontwikkeling van de markt lukt alleen als de consumenten voldoende kennis hebben over de biologische landbouw. Landen met één nationaal label, dat bekend is bij de meerderheid van de consumenten, zijn hierbij in het voordeel.

(2) De tweede factor is dat supermarkten in een vroeg stadium een groot aandeel biologisch aanbieden omdat zij in staat zijn het merendeel van de consumenten te bereiken.

(3) De derde factor is een relatief lage prijs van de producten.

Voor een Engelstalige samenvatting (in pdf) van de lezing door Prof Zanoli, zie:

http://library.wur.nl/biola/bestanden/biola_213.pdf

Deel van verslag van themadag 'Welke kennis is nodig voor de verdere marktontwikkeling van de biologische landbouw?' van 23 november 2004

bron: www.biologischelandbouw.net, 16/12/2004

Persbericht bij verschijnen EKO Monitor

NL - Biologische vleesomzet uitschieter in sterk 3e kwartaal

De verkoop van biologische producten blijft ook in het derde kwartaal 2004 stevig groeien met 5,7% ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2003. De omzet nam toe van ruim 93 naar 99 miljoen euro. De stijging is groter dan in het tweede kwartaal. Dat is een sterke prestatie omdat de totale levensmiddelenomzet in het derde kwartaal sterker is gekrompen dan in het tweede kwartaal. De totale levensomzet daalde in het 3e kwartaal met 3,5% naar 5,75 miljard euro.

Vlees en vleeswaren groeien hard

Een belangrijk aandeel in de omzetgroei van biologisch heeft de productgroep vlees. De omzet van biologisch vlees is in het 3e kwartaal toegenomen met maar liefst 33%. De sterkste groeier binnen het vleessegment is de categorie overig vlees (waaronder gehakt en andere samengestelde producten) met 46%. Varkensvlees scoort een plus van 35% en kip & gevogelte groeit 22%. Op gangbaar niveau daalde de omzet vlees overigens met 2%.

Een categorie die het ook erg goed is de groep biologische vleeswaren. Tot voor kort een productgroep die nog nauwelijks betekenis had in de supermarkt. Dankzij verruiming van het assortiment in een aantal supermarktformules ontwikkelen de vleeswaren zich heel sterk met een omzetplus ten opzichte van het 3e kwartaal 2003 van maar liefst 250%.

Omzet en afzet in AGF

Opvallend is verder dat de omzet in aardappelen, groente en fruit voor het eerste sinds een aantal kwartalen met 2% licht daalt in omzet. Vooral de aardappelen scoren een lagere omzet, wat grotendeels veroorzaakt wordt door een prijsdaling. Er moet daardoor meer volume afgezet worden om dezelfde omzet te halen. Ook staat de prijs en omzet in de AGF-groep onder druk vanwege bredere opname van biologische AGF in discountformules. Zij bieden de biologische producten voor een lagere prijs aan de consument aan, waardoor meer volume verkocht moet worden.

Aantal telers groeit heel licht

Ook in het derde kwartaal zet de lichte groei van het totaal aantal biologische telers en telers in omschakeling naar biologisch zich voort. Na een periode van daling is dat een goed signaal. Het aantal biologische telers is niet alleen afhankelijk van de groei van de binnenlandse markt, maar

ook van de Nederlandse export van biologische producten.

EKO Monitor jaarcijfers 2004 op 8e EKO Congres

Op 31 maart a.s. worden op het EKO Congres de jaarcijfers van de biologische sector over 2004 gepresenteerd. Hoofdthema van het EKO Congres is gezondheid: Kan biologische voeding bepaalde gezondheidsclaims waarmaken? Het derde hoofdonderwerpen van het congres is de visie op de internationale ontwikkelingskansen van biologische landbouw van Herman Wijffels. Voor meer informatie over het EKO Congres: www.platformbiologica.nl/agenda

<<http://www.platformbiologica.nl/agenda>> .

Voor de totale EKO monitor : www.platformbiologica.nl/ekomonitor

<<http://www.platformbiologica.nl/ekomonitor>> .

Biologica is de ketenorganisatie voor biologische landbouw en voeding.

Meer informatie: 030- 2339970

bron: Biologica, 21 / 12 / 2004

NL - BIO-SCOPE nieuwe opleiding Biologische Landbouw

Vanaf augustus 2005 start de nieuwe opleiding BIO-SCOPE. Het is een doorlopende leerweg met 3 jaar MBO op het Groenhorstcollege Dronten en aansluitend 3 jaar HBO op de CAH-Dronten met biologische landbouw. De opleiding is opgezet vanuit de beroepspraktijk en de periferie van de biologische landbouw. U kunt kennismaken met de opleiding tijdens de Open dagen van het Groenhorst College op 28 januari van 18.30 tot 21.00 uur en 18 maart en 22 april van 13.00 tot 16.00 uur. Bezoekadres: De Drieslag 2, Dronten.

website >>> <http://www.bio-scope.nl/>

bron: IBL-nieuws nr. 22, 17 / 12 / 2004

D - Greenpeace vindt pesticiden en nitraat in sla

Greenpeace Duitsland heeft een 23 bladslamonsters uit diverse Duitse supermarkten (Edeka, Metra, Lidl, Rewe, Spar en Tengelmann) op residuen van bestrijdingsmiddelen en nitraat laten testen. Geen enkel onderzocht slamonster dat gangbaar geteeld is, bleek zonder residuen te zijn. Vijf monsters bevatten zelfs ca. 36 maal de wettelijk toegestane hoeveelheid residuen. Sal uit Italië en België scoorden het hoogst. Veel voorkomende overschrijdingen werden gemeten bij de pesticiden Deltamethrin, Diphenyl, Diflubenzuron, Ethofenprox en Iprodion. In 91% van de monsters kwamen meerdere stoffen tegelijk voor. Greenpeace stelt dat het aantal overschrijdingen van wettelijke residunormen sterk aan het toenemen is. Voor de biologische sla is er goed nieuws: de twee biologische slamonsters die in de test zijn meegenomen bevatten geen enkel residu.

Voor meer informatie: www.greenpeace.de/einkaufsnetz

bron: Biofood Online 52, 20 / 12 / 2004

IT - Masterdiploma in biolandbouw te Napels en Firenze

De landbouwuniversiteiten van Napels en Firenze stellen een masteropleiding voor in de biolandbouw. Het gaat hier om studies die volgen op een reeds behaald universitair diploma of op een vakopleiding. Zij nemen een volledig jaar in beslag en beginnen in januari 2005. Wie zich wil inschrijven moet landbouwstudies of technologische studies over de dierenproductie gevolgd hebben. De Italiaanse biologische website deelt ook mee dat Napels nog een speciale richting voorstelt voor biodynamische landbouw.

www.depa.unina.it/depa et www.agribiomaster.it

Bron: Newsflash Natexpo, geknipt uit: Probila Newsflash 21, 17/12/2004

VS - Stijging van de verkoop in biologisch diervoer

Volgens de Organic Trade Association (OTA) is de verkoop van biologisch voedsel voor huisdieren vorig jaar in de VS met 63% gestegen, wat drie keer meer is dan de verkoop van biologische voedingswaren voor de mens....

According to the Organic Trade Association (OTA), US organic pet food sales were up 63% last year, growing at nearly three times the rate of human organic food sales. The growth rate is all the more interesting, given that the USDA has yet to finalise specific standards for pet food and only one of the current pet food brands carries the USDA organic certification seal on the bag. This specialised niche is becoming a significant market in the US, after starting just a couple of years ago. A bag of organic pet food often retails for up to twice the price of conventional pet food. However, at just US\$14 million in sales, it remains a tiny fraction (0.09%) of the \$15 billion total pet food sales in the US. In Europe there are a number of private certification bodies, e.g. Krav (Sweden) and Skal (The Netherlands), certifying organic pet food under their private organic seals. One factor influencing pet owners into buying organic food for their pets is that more pets are now dying of tumours than they did in earlier times. Whilst some believe their pets will keep healthier, there is no research or proof that organic food can ensure a longer and healthier life to dogs and cats, according to experts in the US.

Bron: USA Today, geknipt uit Probila Newsflash 21, 17/12/2004

VS - Factory farms causing asthma in farm kids

For those meat-eaters planning on having ham on the holiday dinner table, consider choosing pork produced on family farms by sustainable or organic farmers over factory farmed meat. Organic, antibiotic-free pork is not only better for you health and the environment, and more humane for the animals, but it turns out it's healthier for the farm kids as well. A new University of Iowa study has found that children raised on hog farms have a higher rate of asthma than children who are not. Interestingly, children raised on hog farms where antibiotics were added to the feed had an even higher rate of asthma. The study tested 644 kids from age 0 to 17 and found that a shocking 55.8 percent of children living on antibiotic treated hog farms had at asthma symptoms, compared to only 26.2 percent of children on farms that do not raise hogs. The study also found that the larger the size of the hog farm, the greater the incidence of asthma.

Meer info: <http://www.organicconsumers.org/foodsafety/asthma121304.cfm>

bron: Organic bytes 46, 17/12/2004

VS - Common pesticide causes aggression and brain damage.

Glufosinate, a pesticide used widely in the U.S. and whose residues have been found in the food and water supply, has been verified to cause brain and hormonal damage. Japanese government studies have confirmed previous research that glufosinate sets off violent behavior in lab animals. Male rats exposed to the chemical aggressively attack each other, while female rats remain peaceful. But female offspring of rats previously exposed to the pesticide "became aggressive and started to bite each other, in some cases until one died." said Yoichiro Kuroda, principle investigator of the study, adding, "That report sent a chill through me." Glufosinate, which is used as an herbicide on several varieties of genetically modified canola and corn, is also linked to neurological defects that increase the rate of hyperactivity and decrease IQs.

meer info: <http://www.organicconsumers.org/ge/bayer120904.cfm>

bron: Organic bytes 46, 17/12/2004

Colofon

De Biotheek Netknipsels worden uitgegeven door Bioforum Vlaanderen in het kader van het Biotheekproject. De Biotheek is het informatiepunt voor de biologische landbouw en voeding, te consulteren op www.biotheek.be U kan de Biotheek ook een vraag stellen via 078 151 152 of mijnvraag@biotheek.be.

Deze knipselkrant verschijnt wekelijks met actuele informatie over de nationale en internationale biosector. De berichten worden zonder tekstwijziging (hooguit ingekort) geknipt en geplakt, met vermelding van hun bron. Samenstelling: Petra Tas. Nieuwtjes en evenementen kunnen steeds voor opname doorgestuurd worden aan petra.tas@bioforum.be. Momenteel wordt de knipselkrant verzonden naar ruim 1400 relaties binnen de sector, de overheid en sympathisanten van de 10op10-campagne. Aanmelden kan via de website: surf naar www.bioforum.be/nieuwsbrief.asp. Oude nummers kunnen opgevraagd worden bij biotheek@bioforum.be. Afmelden kan via een eenvoudig mailtje naar biotheek@bioforum.be.